

Qeqqani Ilinniarnertuunngorniarfik
Midtgrønlands Gymnasiale Skole

Eksamensspørgsmål
Samfundsfag C
Juni 2016

Velfærd

Spørgsmål:

1. Redegør kort for forskellige velfærdsmodeller
2. Undersøg bilag 1 og påpeg, hvilken velfærdsmodel ses. Sammenlign med synet på velfærd i bilag 2
3. Diskutér velfærd i Grønland i fremtiden. Inddrag bilag 3

Bilag:

Bilag 1) Kurt Kristensen: "Det drejer sig om mere end kroner og øre", Sermitsiaq 29 2014 (uddrag)

Bilag 2) Radioprogram "P1 Debat: Skal Grønland løsrive sig fra Danmark?", 11. marts 2015 (uddrag), <http://www.dr.dk/radio/ondemand/p1/p1-debat-2015-03-11#!/10:50>

Bilag 3) "Fremskrivning af offentlige indtægter og udgifter som andel af bruttonationalproduktet, 2005-2040", Departementet for Finanser (tilsendt maj 2016)

Ord:

Stifter: har grundlagt

Debatsite: debat-internetside

Afventende: venter

Introduceret: kommet med

Hive: trække

Åndelig føde: "mad" til sindet, hjernen

Ejerskab: at eje noget, føle ansvar for det

Materiel: ting

Retorik: den måde, der bliver talt på

(...)

»Borgerens adgang til de fælles velfærdsgoder skal være ensartede og give lige muligheder. Det gælder kvaliteten af den undervisning, vi giver vore børn og unge.

5 Det gælder adgangen til sundhedsydelserne og den støtte, der gives, hvis man får sociale problemer, der skal afhjælpes. Og det gælder ældreforsorgen i hele landet.

Sådan lyder et af punkterne i IA's deklara-
10 tion fra landsmødet i 2013, for lighed er ikke alene et spørgsmål om økonomisk lighed, men også et spørgsmål om lige muligheder.

15 - På mine rejser på kysten oplever jeg en tydeligt en ulighed i de muligheder, som den enkelte borger har til rådighed for at påvirke sit eget liv, siger Sara Olsvig.

(...)

20 - Og hver gang vender jeg tilbage til indretningen af vort skattesystem, for det er meget usolidarisk at fastholde en flad skat i en tid, hvor uligheden vokser, siger Sara Olsvig.

(...)

(...)

»Innuttaasut atugarissaarnissaminnut assigiarnerusumik naligiimmillu periarfissaqassapput. Uani pineqartut tassaapput meerartatsinnut inuusuttortatsinnullu meeqqat atuarianni atuartinneqarneranni pitsaassuseq, peqqinnissaqarfimmi şullinneqarneq aammalu inuttut ajornartorsiuteqarluni ikiortariaqalernermi isumagininnikkut ikiorneqarneq. Tamanna utoqqaat nuna tamakkerlugu isumassorneqarnerannut aamma tunngavoq«.

IA-p 2013-imi ileqquusumik ataatsimeersuarneranit avammut nalunaarutip imikkoortortaasa ilaat taama nipeqarpoq, tassami naligiinneq aningaasaqarnikkut naligiinneruinnanngilaq, aammali periarfisannut assigiinnut tunngasuulluni.

– Sinerissami angalaninni innuttaasunut ataasiakkaanut inuunerisap sunniuteqarfiginissaanut periarfissaritinneqartut assigiinnginnerat erseqqissumik misigaara, Sara Olsvig oqarpoq.

(...)

– Tamatigullu akileraartarnikkut aqqis-suussaanitta ilusilersugaanera uterfigisarpa, piffissamimi naliginnginnerup annertusiartorfigisaani assigiimmik akileraartarnerup attatiinnarnissaa nammaqataannginneruallaqaaq, Sara Olsvig oqarpoq.

(...)

Radioprogram "P1 Debat: Skal Grønland løsrive sig fra Danmark?", 11. marts 2015 (uddrag)

Radiovært: " (...) Velkommen til Hans Peder Kirkegaard (...) du er stifter af et debatsite, som hedder "Aqago" (...) Du mener, at hele diskussionen om løsrivelse fra Danmark ikke giver så meget mening. Du mener, at vi burde diskutere noget helt andet"

5

Hans Peder Kirkegaard: "Ja. Det som jeg mener, at vi skal diskutere, det er om det grønlandske folk er selvstændigt. Og det mener jeg nemlig ikke, at vi er, fordi vi ligesom er så afhængige af det offentlige (...)"

Radiovært: "Hvorfor er det et problem – det er jo det grønlandske offentlige?!"

10

Hans Peder Kirkegaard: "Jo, (...) der er sådan en afventende holdning i befolkningen, at det ligesom er det offentlige, der skal løse problemerne. Fordi det ligesom er det, vi har lært af velfærdsstaten, siden den blev introduceret i Grønland: at det er det offentlige, der nok skal sørge for os, og så venter folk, og så er de ikke frie, på den måde."

15

Radiovært: "Lad os lige lytte til et klip med den skuespiller, vi hørte (...) tidligere, Miki Thomsen (...) Her fortæller han, hvad han mener er problemet med arven fra Danmark. Lyt med"

20

Miki Thomsen: "Det velfærdssamfund som danskerne har, har de selv skabt. Men det velfærdssamfund, vi har i Grønland, er noget, som vi har fået - på en eller anden måde - serveret fra Danmark. Så jeg synes vi skal til selv at tage ansvar og begynde at kigge på, hvordan er det egentlig, vores land ser ud, og hvordan kan vi forbedre det system, der passer til vores land og de mennesker, som lever der"

25

Radiovært: "(...) Og det som [Miki Thomsen] fortsætter med at sige, det er faktisk at det er blevet for let for grønlændere bare at smutte ned på socialkontoret og hive nogle penge hjem, når man ikke lige selv har fået sparet op, eller på den måde er man også blevet for afhængig af det offentlige (...). Hans Peder, er det selve velfærdssystemet, du synes skal væk?"

30

Hans Peder Kirkegaard: "Nej. Jeg synes velfærdssystemet er godt, for jeg har selv brugt det til at ligesom komme dertil hvor jeg er. Men det som (...) velfærdssystemet ikke giver, det er det her åndelige føde, som man ligesom skal have for ligesom at kunne tage ejerskab for sit eget liv. Fordi det som velfærdssystemet det giver, det er en materiel sikkerhed, materielle vilkår man får for at kunne overleve - men så mangler vi lidt det ekstra, det der gør at man gider at komme videre, at man ligesom gider tage ansvar for sit eget liv. Fordi vi HAR brug for det her velfærdssystem. Men det er ikke sikkert, at det er ALLE, der har brug for det (...)"

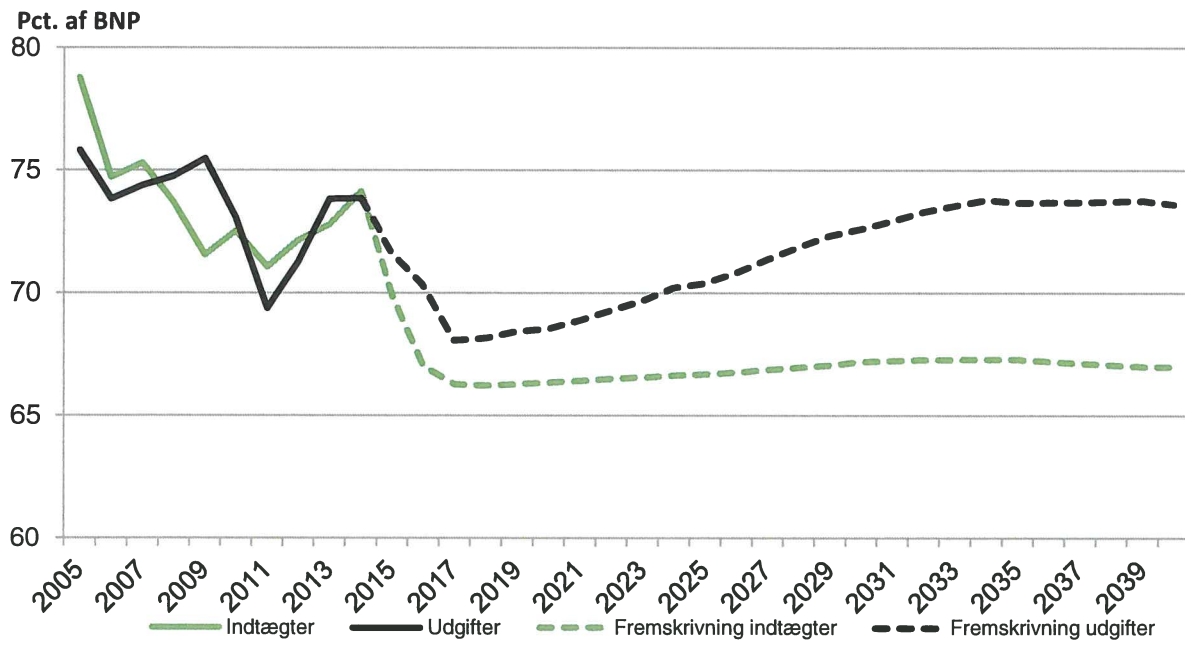
35

Radiovært: "Så man falder altså på en måde lidt i søvn, eller hvad?"

40

Hans Peder Kirkegaard: "Nej, det er mere, man falder i sådan en retorik, som er drevet af politikere især, "det er nogens skyld at dit liv er som det er". Og det er ofte danskerne, der får skylden; det er fællesskabet, der får skylden, så venter man på, at der er nogen, der fjerner det, i stedet for ligesom at selv handle" (···)

Fremskrivning af offentlige indtægter og udgifter som andel af bruttonationalproduktet, 2005-2040

Kilde: Departementet for Finanser